

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Stalowej Woli**
37-450 Stalowa Wola, ul. Niezłomnych 66

PSK.453-11-5/20

Stalowa Wola, 20.03.2020 r.

**Ocena obszarowa jakości wody przeznaczonej do spożycia
przez ludzi na terenie gminy Radomyśl nad Sanem w 2019 roku**

Działając na podstawie art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 59, z późn.zm.), art. 12 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2019 r. poz. 1437, z późn. zm.) oraz § 23 ust. 1, ust. 2, ust. 3 pkt 2, ust. 4 pkt 1 i ust. 5 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. poz. 2294), Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Stalowej Woli dokonał obszarowej oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz szacowania ryzyka zdrowotnego konsumentów związanego ze spożyciem wody na terenie gminy Radomyśl nad Sanem, za rok 2019.

Mieszkańcy gminy Radomyśl nad Sanem zaopatrywani są w wodę przeznaczoną do spożycia przez dwa wodociągi sieciowe. Są to wodociągi dla gminy Radomyśl nad Sanem: ujęcie wody w Radomyślu nad Sanem oraz ujęcie wody w Chwałowicach.

Producentem wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, dostarczanej na teren gminy Radomyśl nad Sanem jest Gmina Radomyśl nad Sanem, ul. Rynek Duży 7, 37-455 Radomyśl nad Sanem, która jest jednocześnie odpowiedzialna za jakość wody w w/w wodociągach.

Podstawę przedmiotowych wodociągów sieciowych stanowią ujęcia wód podziemnych. Wodociąg dla gminy Radomyśl nad Sanem, ujęcie wody w Radomyślu nad Sanem zasilany jest przez dwie studnie głębinowe, natomiast wodociąg dla gminy Radomyśl nad Sanem, ujęcie wody w Chwałowicach zasilany jest przez trzy studnie głębinowe. Stan sanitarny wszystkich studni, stacji uzdatniania wody oraz urządzeń do uzdatniania wody nie budził zastrzeżeń. Drobne naprawy i malowanie urządzeń wodnych prowadzone są w miarę potrzeb.

W tabeli poniżej przedstawiono dane dot. przedmiotowych wodociągów:

Wodociąg	Wielkość produkcji [m ³ /d)	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę	Zaopatrywane miejscowości	Sposób uzdatniania/dezynfekcja	Ocena jakości wody na koniec 2019 r.
Wodociąg dla gminy Radomyśl nad Sanem, ujęcie wody w Radomyślu nad Sanem	512	4309	Radomyśl nad Sanem, Żabno, Wola Rzeczycka, Dąbrowa Rzeczycka, Kępa Rzeczycka, Rzeczyca Okrągła, Rzeczyca Długa, Musików, Goliszowiec (gm. Zaklików)	Napowietrzanie, wytrącanie siarkowodoru, redukcja Fe i Mn, dezynfekcja podchlorynem sodu wg potrzeb	Przydatna do spożycia
Wodociąg dla gminy Radomyśl nad Sanem, ujęcie wody w Chwałowicach	362	3147	Chwałowice, Witkowice, Dąbrówka Pniowska, Antoniów, Orzechów, Pniów, Nowiny	Napowietrzanie, redukcja Fe i Mn, korekta pH, dezynfekcja podchlorynem sodu wg potrzeb	Przydatna do spożycia

W ramach nadzoru sanitarnego prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Stalowej Woli oraz wewnętrznej kontroli jakości wody prowadzonej przez Gminę Radomyśl nad Sanem, w 2019 r. pobrano z obszaru zaopatrywanego przez przedmiotowe wodociągi 19 próbek wody do badań laboratoryjnych w zakresie parametrów grupy A oraz 4 próbki w zakresie parametrów grupy B, zgodnie z określoną w obowiązujących przepisach częstotliwością. Ponadto, pobrano do badań 26 próbek kontrolnych, poza harmonogramem pobierania próbek wody (próbki pobrane w ramach interwencji na jakość wody oraz w trakcie prowadzonych działań naprawczych).

W zakresie wymagań mikrobiologicznych, organoleptycznych i fizykochemicznych oraz chemicznych wykonane były oznaczenia wymienione w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294).

Kontrola wewnętrzna jakości wody dostarczanej konsumentom z wodociągów na terenie gminy Radomyśl nad Sanem prowadzona przez producenta wody, wykonywana była zgodnie z harmonogramem pobierania próbek wody zatwierdzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Stalowej Woli.

Pod koniec lutego 2019 r. nastąpiło pogorszenie jakości wody podawanej konsumentom z wodociągu dla gminy Radomyśl nad Sanem, ujęcie wody w Radomyślu nad Sanem, z uwagi na podwyższony wzrost ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. $22\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 72 h. Gmina Radomyśl nad Sanem wraz z kwestionowanym sprawozdaniem z badań próbki wody pobranej z przedmiotowego wodociągu przedłożyła sprawozdania z badań próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej, które potwierdzały wyeliminowanie mikrobiologicznego zanieczyszczenia wody.

W kwietniu 2019 r. w próbce wody pobranej w ramach nadzoru sanitarnego z wodociągu dla gminy Radomyśl nad Sanem, ujęcie wody w Radomyślu nad Sanem, stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego zakresu wartości trichlorometanu. W związku z powyższym, PPIS w Stalowej Woli wszczął z urzędu postępowanie w tej sprawie. Badania kontrolne próbki wody pobranej w ramach kontroli wewnętrznej potwierdziły wyeliminowanie przekroczenia badanego parametru.

Na przełomie maj/czerwiec 2019 r. jakość wody z ujęcia w Radomyślu nad Sanem ponownie uległa pogorszeniu – w próbkach wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej stwierdzono ponadnormatywny wzrost ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. 22°C . PPIS w Stalowej Woli, po rozważeniu stopnia zagrożenia dla zdrowia, stwierdził warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi z przedmiotowego wodociągu, zobowiązując jednocześnie Gminę do doprowadzenia jakości wody do obowiązujących wymagań. Wyeliminowanie mikrobiologicznego zanieczyszczenia wody potwierdzono wynikami badań wykonanymi w ramach kontroli wewnętrznej.

Kolejne przekroczenie ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C stwierdzono w próbkach wody pobranych w ramach nadzoru sanitarnego (po działaniach naprawczych) w drugiej połowie lipca 2019 r. PPIS w Stalowej Woli, po rozważeniu stopnia zagrożenia dla zdrowia, stwierdził warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi z przedmiotowego wodociągu, zobowiązując jednocześnie Gminę do doprowadzenia jakości wody do obowiązujących wymagań. Wyeliminowanie mikrobiologicznego zanieczyszczenia wody potwierdzono wynikami badań wykonanymi w ramach kontroli wewnętrznej.

Na przełomie marzec/kwiecień 2019 r. nastąpiło również pogorszenie jakości wody podawanej konsumentom z wodociągu dla gminy Radomyśl nad Sanem, ujęcie wody w Chwałowicach, z uwagi na przekroczenie dopuszczalnego zakresu wartości żelaza. Gmina Radomyśl nad Sanem wraz z kwestionowanymi sprawozdaniami z badań próbek wody pobranych z przedmiotowego wodociągu, przedłożyła sprawozdania z badań próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej, które potwierdziły wyeliminowanie przekroczenia badanego parametru.

Następnie w pierwszej połowie kwietnia 2019 r. stwierdzono przekroczenia wartości żelaza, barwy i mętności w próbkach wody pobranych w ramach nadzoru sanitarnego. W związku z powyższym PPIS w Stalowej Woli wszczął z urzędu postępowanie w tej sprawie oraz zobowiązał Gminę Radomyśl nad Sanem do podjęcia działań naprawczych mających na celu przywrócenie należytej jakości wody w zakresie w/w parametrów. Badania kontrolne próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej potwierdziły wyeliminowanie przekroczeń badanych parametrów.

W listopadzie 2019 r. jakość wody z ujęcia w Chwałowicach ponownie uległa pogorszeniu – w próbce wody pobranej w ramach kontroli wewnętrznej po raz kolejny stwierdzono przekroczenie wartości żelaza. Właściciel wodociągu w ramach kontroli wewnętrznej zlecił wykonanie dodatkowego badania wody w zakresie żelaza, które wykazało, że jakość wody w zakresie badanego parametru odpowiadała wymogom obowiązującego rozporządzenia.

Bakterie oznaczane w temperaturze 22°C to z reguły naturalne organizmy występujące w wodach czy glebie. Przyjmuje się, że jeśli występują licznie wówczas są wskaźnikiem zanieczyszczenia organicznego. Są to organizmy bardzo rozpowszechnione i rozkładają martwą materię organiczną. Bakterie te rozwijają się głównie na filtrach tworząc tzw. błonę biologiczną. Ale jeśli określone wskaźniki przedostaną się przez filtry wówczas mogą rozwijać się tam gdzie mają pożywkę – czyli na sieci wodociągowej, w zbiornikach wody czystej. Stąd tak ważne jest maksymalne uzdatnianie wody wodociągowej – co wpływa bezpośrednio na tzw. stabilność biologiczną wody.

Trichlorometan (chloroform) należy do grupy związków trihalometanów (THM-y), które powstają w wodzie do picia głównie na skutek reakcji chloru z naturalnie występującymi składnikami organicznymi i znajdującymi się w wodzie bromkami. Spośród związków należących do tej grupy, w wodzie najczęściej stwierdza się obecność chloroformu, o stężeniu sporadycznie sięgającym nawet kilkuset mikrogramów na litr. W wyniku wprowadzenia chloroformu drogą doustną, w organizmie może powstać kilka czynnych przejściowych metabolitów. Długotrwałe narażenie na dużą dawkę może w konsekwencji powodować zmiany w wątrobie, nerkach i tarczycy. Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami zawartość chloroformu w wodzie do spożycia nie powinna przekraczać 0,03 mg/l.

Żelazo jest jednym z najpowszechniej spotykanych metali w skorupie ziemskiej. Żelazo w wodzie może pochodzić z gruntu, ze ścieków przemysłowych, jak też z korozji rur i zbiorników. Jest niezbędnym pierwiastkiem w żywieniu człowieka jako składnik krwiotwórczy, a dzienne zapotrzebowanie jest zależne od płci, wieku, stanu fizjologicznego oraz przyswajalności żelaza i waha się w przedziale od 10 – 50 mg. Żelazo sprzyja również wzrostowi „bakterii żelazowych”, które czerpią energię utleniania jonów żelazawych do żelazowych i w wyniku tego procesu wewnątrz rur osadza się szlamowata wyściółka. Biorąc pod uwagę pogorszenie się własności organoleptycznych wody i wynikającą z tego możliwość brudzenia bielizny i urządzeń sanitarnych, nadmiar związków żelaza należy usuwać. Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami zawartość żelaza w wodzie nie powinna przekraczać 200 µg/l.

Woda o wysokiej mętności może chronić mikroorganizmy znajdujące się w wodzie przed działaniem środków dezynfekcyjnych i może powodować wzrost bakterii. Zaleca się, aby mętność wody była utrzymywana na możliwie najniższym poziomie, głównie ze względu na jej znaczenie dla jakości wody pod względem mikrobiologicznym, jak też pogorszenie się cech organoleptycznych wody. Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami wskaźnik mętności w wodzie nie powinien przekraczać 1 NTU.

Podwyższenie wartości barwy powoduje najczęściej obecność barwnych substancji organicznych, żelaza i innych metali, które są zarówno naturalnymi składnikami wody, jak i produktami korozji rur wodociągowych. Barwa ma głównie znaczenie organoleptyczne. Woda o podwyższonej barwie może powodować przebarwienia mających z nią kontakt tkanin i innych materiałów, zmywalnych powierzchni oraz urządzeń sanitarnych. Zgodnie

z obowiązującymi przepisami pożądana wartość tego parametru w wodzie w kranie u konsumenta nie powinna przekraczać 15 mgPt/l.

Ponadto na terenie gminy Radomyśl nad Sanem dwa obiekty: Hotel Dwór Galicja, Ogród Brandwica oraz dwa gospodarstwa domowe zaopatrywane są w wodę z wodociągu dla gminy Pysznica, ujęcie wody w Pysznicy, której jakość na koniec 2019 r. spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. poz. 2294).

W 2019 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Stalowej Woli nie uzyskał zgłoszeń dotyczących reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody na danym obszarze.

Biorąc pod uwagę wszystkie wyniki badań wody przeznaczonej do spożycia, wykonanych w 2019 r., dostarczanej mieszkańcom gminy Radomyśl nad Sanem oraz mając na względzie, że stwierdzone przekroczenia nie stanowiły zagrożenia dla zdrowia, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Stalowej Woli stwierdza, że w 2019 roku **mieszkańcy gminy Radomyśl nad Sanem, korzystający z wody dostarczanej z wodociągów dla gminy Radomyśl nad Sanem: ujęcie wody w Radomyślu nad Sanem oraz ujęcie wody w Chwałowicach, spożywali wodę dobrej jakości**, ocenioną na koniec 2019 r. jako przydatną do spożycia przez ludzi, tzn.: bezpieczną dla zdrowia ludzkiego, wolną od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz od substancji chemicznych w ilościach zagrażających zdrowiu.

Niniejszą obszarową ocenę jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Stalowej Woli wydał celem poinformowania konsumentów.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Stalowej Woli
lek. med. Stanisław Pieprzny

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Radomyśl nad Sanem, ul. Rynek Duży 7, 37-455 Radomyśl nad Sanem,
2. a/a.

DG